

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
18:10	17:45	16:44	תל אביב
18:15	17:49	16:43	ירושלים
18:08	17:43	16:42	חיפה

שבת שלום ומבורך!
העלון טעון גניזה

ימי השובבי"ם

אנו עומדים בעיצומם של הפרשות בהן נקרא על גאולת מצרים, המבטאת את הגאולה מעומק התהום העמוקה ביותר והעליה לדרגות הקדושה הגבוהות ביותר, כפי שקרה במעמד הר סיני. בשבועות הללו טמון סוד הגאולה בעבר, אך האר"י הק' גילה כי גם בהווה השבועות האלה טומנים בחובם אוצר של גאולה.

השבועות האלה, הם מתנה יקרה וחד שנתית בה יש לכולנו - ככלל ישראל, וגם לכל פרט ויהודי בפני עצמו, את היכולות והכוחות לצאת מכל שעבוד ואפילות לחירות ולאורה. בשבועות האלה קיבלנו כוחות שמימיים עילאיים, כדי להתנקות, להזדכך ולהתרומם לדרגות גבוהות ביותר.

לפיכך, קיבלו השבועות הללו את שמם הנודע, ימי השובבי"ם ת"ת, המרומזים בראשי התבות ש'מות, ו'ארא, ב'א, ב'שלה, ו'תרו, מ'שפטים, ת'רומה, ת'צוה. אלה הפרשות בהן נקרא על הגאולה מעומק תהום שפל הטומאה בו היינו במצרים, עד למצב בו זכינו לקבל את התורה ולבנות משכן להשם יתברך בתוכנו - המעלה הגבוהה ביותר שבו אנוש יכול לשאוף אליה.

באופן מודגש, עוסקים ימי השובבי"ם בהיטהרות ובקדושה. יהודי, כל יהודי, נשמתו היא יהלום זך ונקי, טהור ונוצץ. גם אם חוטא חלילה, הוא כמו יהלום שמתלכלך בכלכלון חיצוני, כמו מרגלית השרויה בתוך ביצה. אם יצא היהודי - הוא יכול לשטוף את היהלום, לנקותו, להבריכו ולחדש את פניו, וראו זה פלא - היהלום יחזור לנוצץ כמקדם.

בימי השובבי"ם קיבלנו כוחות ייחודיים לעשות בהצלחה את התהליך הזה. לנקות ולהסיר את הלכלוך שדבק בנשמתנו היהודית, ולזככה כדי שתחזור לנוצץ כמקדם.

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש ה"שיב" והמוסדות

אין חיים בלי תורה

רק התורה הקדושה מביא חיים אמיתיים למי שעוסק בה עד שיבה.

חיים כולכם היום.

יש אדם שאומר אשוב בתשובה לעת זקנה. שימעו מה אומר האור החיים הקדוש: אדם חושב שמונים שנה תשעים שנה, זה המון זמן... באמת זה מעט מאד, כמה ימים יש לאדם בחיים? אומר האור החיים הקדוש בערך שלושים אלף ימים! אדם שומע ימים הוא נבהל, זה הכל. וכמה אלפי ימים כבר עברו עליך? וגם על ההמשך ה' יאריך ימיכם ושנותיכם בניעימים, אבל למי יש ביטוח. מי יודע מתי יבוא יומו וייקרא לתת דין וחשבון. ומה שרכש כאן בעולם הזה רכש ומה שלא לא.

האור החיים הקדוש שואל: **למה לא מאריכים ימים כמו בימים הקדמונים**, בפרשיות בראשית ונח... אומר האור החיים הקדוש, שזו הסיבה שהם באו לידי המבול, כי הם חטאו ואמרו יש לנו עוד זמן רב לשוב, שמונה מאות שנה הם המון זמן... לכן הקב"ה קיצר את הימים. ימי שנותנו שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה, ותאמר שוב בני אדם. אולם אנחנו גם על שבעים שנה אומרים שזה המון זמן. כמה נשאר? עשרת אלפים ימים? חמש עשרה אלף? וכתוב במדרש על אדה"ר. שאדם הראשון היה צריך לחיות אלף שנים, וכיון שראה ברוח קדשו שדוד המלך אין לו חיים נתן לו שבעים שנה. ואילו כשהגיע אדם הראשון ליום המיתה שלו, מספרים חז"ל ששה והתחרט על שנתן את החיים שלו לאדם הראשון! החיים עוברים מהר יותר מאיילה שרצה, כצל חולף ואיננו, ומפרש רש"י כצל דבורה שאין לה צל! וכמו שאמר החפץ חיים, **השאלה היא לא מה משאירים, אלא מה לוקחים צידה לדרך**.

אסור לאדם לעשות חשבונות, מול המצוות של הקב"ה. **אין חכמה ואין עצה ואין תבונה נגד ה'.** משל למלך ששלח את השר למדינה אחרת והזהיר אותו קודם תתחייב לי שלא תפשיט את בגדך, גם אם יהפך העולם אתה לא תפשיט את הבגדים. הוא הגיע למדינה השניה לבית השר וראה שכולם צוחקים עליו, הוא לא מבין מדוע צוחקים. אומרים לו יש לך גיבנת. אמר להם אין לי גיבנת. התווכחו - והתערבו עימו על 10 מליון דולר. אמר לעצמו. אכן אסור לי להפשיט את הבגדים, אבל סכום כזה לקופת המדינה, ודאי יסכים המלך. כשחזר לאדונו המלך וסיפר לו, אמר לו המלך: אני התערבתי על 100 מליון דולר אם יצליחו להפשיט את בגדי השר שלי. נלמד מכאן: אל תעשה חשבונות! שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בשיבת אור דוד

ל דבר שאנו מכירים פה בעולם הזה החומרי, אינו דבר אמיתי, אינו דבר של תכלית, הוא רק אמצעי. מלאכה שאינה צריכה לגופה. אדם ברחוב המטרה שלו היא כסף, אדם עוסק ביהלומים לדוגמא, האם המטרה שלו היא יהלומים? לא. המטרה שלו היא כסף. אם נציע לו סכום דומה תמורת בטלה הוא ישמח להתפטר מעבודתו. חלבן? קבלן? קברן? קלידן? כולם רוצים דבר אחד, כסף. **הכסף הוא המטרה, המקצוע הוא רק האמצעי.**

בן תורה אינו לומד תורה כדי להגיע למשהו אחר, אדם לומד תורה ועצם הלימוד שלו היא התכלית. ברוך אלוהינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת, אני לומד תורת אמת ואני דבק בחיי עולם! התורה הקדושה עושה אותי בן אדם, היא מרוממת אותי ומקדשת אותי על כל המעשים! אין לי חיים בלי תורה!

מה עושים חילונים לסבא וסבתא שלהם שבחיפה או בקיבוץ, זורקים אותם במושב זקנים בחיפה ושוכחים מהם. אבל זקני ישראל ככל שמזקנים דעתם מתווספת עליהם! אלפי ישראל מתייעצים איתם, הם מנחים את הדור ומנהיגים אותו, עצמותיהם דשנות ועצותיהם שנונות, עוד ינובון בשיבה והתורה מוסיפה בהם חיים ושמחה ואור ושלום.

כמה שמחה יש לנו שנתן לנו הקב"ה תורת אמת, איזה תורה נפלאה, מחכימה אותך, עושה אותך בן אדם, כל האושר שבעולם יש בתורה, כמו שאומר התנא: הפוך בה והפוך בה דכולה בה. כל מה שצריך אדם בחיים יש לו בתורה הקדושה. חכמה בינה ודעת. סיפוק ושמחת חיים, אורך ימים בימינה, עושר בשמאלה. חכמה - עדות ה' נאמנה מחכימת פתי, אפילו טיפס היא מחכימה, "כי היא חכמתכם ובינותכם לעיני העמים".

למה אנשים יוצאים מהדרשה חזקים כברזל? כי דבוקים היו בצור עולמים, התורה זה אש, זה רוחניות, זה ממלא את האדם, אדם יכול ללמוד מתמטיקה עשר שעות ביום? תורה לומדים ולומדים עד שתיים בלילה ונהנים. השארו אחר הדרשה ותראו בחורים מתמידים לומדים עד מאוחר, ומרגיש סיפוק ואומרים חבל שצריך לישון. הנשמה מרגישה מלאה, כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם.

ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום, כיצד אפשר להדבק בקדוש ברוך הוא?! - "התורה, הקב"ה וישראל הם אחד", "מי שקרוב לתורה קרוב לקב"ה ומי שרחוק מהתורה רחוק מהקב"ה". קרבה לתורה משמעה קרבה לקב"ה, לכן מי שדבוק בתורה דבוק בעץ החיים.

* ניתן להקדיש לע"י. לרפואה או הצלחה

חוצה זמיות שותף הציכוי הרקיק?

בתרומה של 100 ש"ח אתם שותפים בהפצת אלפי עלוני 'אור הפרשה' בכל רחבי הארץ

להצטרפות חייגו: 03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

מבחן של נסיונות

שבועות מספר לפני המעמד הגדול, כבר החלו השמועות

ברחבי התלמוד תורה על האירוע המתקרב. תחילה נודע הדבר רק לילדים המבוגרים, ורק אחר כך הוסר 'צו איסור הפרסום' והדבר נודע בקרב כל התלמידים. מעמד גדול ומעניין עומד לקרות, וכל הילדים החלו להתכונן לקראתו בהתרגשות עזה ובמתח גואה... הגיע יום ראשון, י"ב אב תש"ס, הוא יום המעמד. כבר משעות הבוקה, הסתובבו הילדים בנשימה עצורה, ממוללים באצבעותיהם פיתקאות קטנות, בהן כתבו ציטוטים מדברי הגמרא, מכל קצוות הש"ס. כל ילד שמר את הפתק צמוד אליו, ולא גילה לאיש מהו המאמר שבחר לכתוב, מהו המאמר בו יבחן את הבחור הצעיר העומד לעלות על הבימה...

ואז החל המעמד, מרהיב ונורא הוד. בפני קהל עצום של 1,700 ילדי תשב"ה, ישב בחור צעיר וצנום על במה גבוהה, במרכז אולם ת"ת חשוב באשדוד. השולחן שלפניו היה ריק מכל - לא ספר ולא גמרא, לא מחשב ולא תוכנה, רק מיקרופון קטן...

שם הבחור שישב על הבמה הוא ר' פנחס ב"א, שהיה אז כבן עשרים בלבד. מולו ניצב אחד מחשובי המחנכים, שנשא את קולו מול הילדים הנרגשים: 'ילדים יקרים! כעת נוכל לראות להיכן יכולה להגיע ידיעת התורה, עד כמה ניתן לזכות בשליטה מוחלטת בכל מכמני הש"ס. הנה, בשבועות האחרונים אספנו מאמרי חז"ל שונים, וכל ילד מחזיק עכשיו פתק ובו מאמר חז"ל שבחר מכל פינות הש"ס. כעת, נאסוף את הפתקים ונקרא אותם בקול, ור' פנחס הושב עימנו יגלה את המקור של כל מאמר ופתגם מתוך זכרונו!'

כשניתן האות, עברו המחנכים בין התלמידים ואספו את הפתקים. הצטברו פיתקאות ובהן כאלף מאמרי חז"ל מכל מסכתות הש"ס, שנכתבו כציטוט מדויק אך בלי לציין להן מקור.

ואז, השתרר שקט מתוח. אחד המחנכים עלה אל הבימה וקרא את הפתק הראשון: 'איזוהי עבודה שבלב, זוהי תפילה', נכתב בו. ר' פנחס ענה מיד: 'תענית דף ב'. מיד נקרא הפתק השני: 'ארבעה דברים צריכים חיוק, ור' פנחס גם כאן לא השתהה, ושלף מיד את המקור: 'ברכות דף ל"ב'.

אלה היו השאלות הקלות. המתח באולם האמיר כשהגיעו למאמרי חז"ל פחות מוכרים. בכונה תחילה הוכנסו גם 'שאלות מכשילות', כמו שאלה הנוגעת לקרבנות, שאותה בוודאי יחפש ר' פנחס במסכתות זבחים ומנחות, ולא יעלה על דעתו את התשובה הנכונה. וכך הוא נשאל למקור מאמר חז"ל 'תיקנת להם סדר קרבנות בזמן שקוראין בהן לפני, מעלה אני עליהם כאילו הקריבו לפני' - - -

הש השתרר באולם, הכל חשבו כי בפני האתגר הזה הוא לא יעמוד. אך ר' פנחס לא הוצרך אפילו לחטט בזכרונו, ובוודאי שלא הסמיק לרגע. כמו ממחשב אוטומטי שלף את התשובה ממוחו: 'מסכת מגילה, דף ל"א...'

למעלה מאלף ציטוטים מהש"ס נערמו על השולחן ונשאלו, ור' פנחס מוצא את מקורם בשבריר שניה במוחו. אולי צריך לחזור ולהדגיש, כי ר' פנחס לא ידע על אלה מאמרים ישאל, וגם מחשב לא ספר לא היו בסביבתו. על יד שולחן ריק לחלוטין ישב ר' פנחס והוא כבן עשרים בלבד, ובמוחו כל הש"ס מונח בצורה מסודרת, והוא שולף את התשובות בזו אחר זו בלי מאמץ...

באולם, ישבו המומים ונדהמים תלמידי הת"ת, לצד מתנכיהם. גם המנהלים באו לראות את הפלא, וגם אורחים מהסביבה. לא ייאמן - בחורצ'יק צעיר כבן

עשרים, השולט שליטה כה מליאה בכל מכמני הש"ס! כל ציטוט וכל אמירה, כל פתגם וכל מושג מהתלמוד - הוא מוצא את המקור בשברירי שניה!

המעמד המרשים הסתיים בשקט של הלם, שהפך אחר כך למחזאות כפיס סוערות לגאון הצעיר. אך כל מי שהיה שם, וגם מי שרק שמע על המעמד הזה, נותר עם שאלה פתוחה. איך? איך מגיעים לבקיאות כזו? האם הוא ניחן בכשרון נדיר או בזכרון יוצא דופן?

ר' פנחס ניסה להיעלם אל דפי הגמרא האהובים, אך לזיכוי הרבים ניאות לשתף אותו בסיפורו האישי, הנחשף כאן מפיו לראשונה:

כילד צעיר נחשב פנחס ככשרון בינוני. הוא ידע ללמוד ולהבין באופן ממוצע למדי, אך הזכרון שלו היה הלש במיוחד. בייחוד הגיעו הדברים לידי ביטוי כשהיה צורך לסכם חומר לימודי ולסדרו לקראת מבחן - אז מוחו היה מתבלבל ומסתחרר, ובתוך כמה רגעים נמחקו שעות לימוד רבות וידע תורני רחב.

'אני זוכר', מספר ר' פנחס, 'כיצד הייתי לומד ומשנן את הנלמד בחיידר הצלחתי להבין את החומר בקצב רגיל, הבעיה היתה כשהתחילו להצטבר יותר מדי נתונים בסוגיא אחת - ואז הזכרון היה בוגד בי, המוח לא קלט בצורה נאותה, ולא הצלחתי לזכור דבה...'

הוא נושם לרגע, ומיד ממשיך במבוכה: 'אני מתבייש להראות את תוצאות המבחנים שלי מאותם שנים - כי גם אחרי לילות כימים של השקעה בלימוד ושינון וחזרה, התוצאה היתה שלושים אחוזים, מקסימום ארבעים...'

לקראת סיום שנות לימודיו בת"ת, הגיעה תקופת המבחנים לקראת הישיבה הקטנה. פנחס השתדל מאוד, יגע ולמד אינסוף שעות, חזר ושינן בלי הפסקה, ולא עצם עין בלילה שלפני המבחן מרוב מתח וחרדה...

עם שחר, השכים קום והחל להתפלל בדבקות. הוא שפך דמעות בתפילה ובתחינה, ובשעות שנתו - שב ושינן... אך מה רבה היתה אכזבתו ברגע המבחן. כל השעות, הימים והלילות, התחנונים והדמעות - לא העילו מול זכרונו הבעייתי כל כך. ברע הכניסה לחדר המבחן כאילו נמחק כל דיסק הזכרון במוח, כל המאמץ והחזרה ירדו לטמיון...

הוא לא ציפה לתשובה אחרת מוז שקיבל: 'לצערונו, בנכס לא נמצא מתאים ללימוד ביישיבתנו בשנת הלימודים הבאה. אנו מאחלים לכם הצלחה ובריאות', נכתב במכתב הקצר שמוען להוריו. רק אחרי שאביו הפעיל פרוטקציה התקבל פנחס לישיבה, בתוך אכזבה על הדרך בה הגיע אליה - למרות יכולותיו ולא בגללן, על אף זכרונו הבוגדי ולא בעיטיו...

בקיץ שאחריו, נערכה שמחת ה'בר מצוה' של פנחס. פנחס התכונן אליה בהתרגשות, ובין היתר שהה רבות בבית הכנסת הסמוך לבייתו, לומד הלכות תפילין ונערך לקראת היום הגדול. ואז קרה המפנה ששינה את חייו - - -

לפתע מצא גיליון מודפס, שבכותרתו נכתב 'סגולות לזכרון'. פנחס קפץ על המציאה כמוצא שלל רב - הן כל הבעיה שלו בחיים היא בתחום הזכרון, אולי כאן, בגיליון זה, ימצא הפתרון והוא יצליח לאתר סגולה שתהפוך אותו לאדם זוכר, עם זכרון חי ופעיל? אולי כאן טמונה ישועות?

הוא הביט בשורה הראשונה, בה נכתב: 'אמר הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוקצ' ז"ע: השומר עיניו בקדושה ובטהרה, מובטח לו שכל מה שילמד ויראו עיניו יזכור ולא תשלוט בו השכחה כלל!'

פנחס קורא שוב ושוב, ואינו מאמין. הוא משפשף את עיניו, ונדהם. 'מה?! מספר ר' פנחס על תחושתו באותה

עת, 'אני אומר לעצמי הרי זאת הבעיה שלי, זה בדיוק הפתרון לבעיה שלי. אני סובל כל כך משכחה, אני לא מצליח לזכור כלום, היתכן כי כתוב לפניי הפיתרון? האם אני ניצב מול גילוי חי?!

הוא הוסיף לשבת, המום. בתוך תוכו התחוללה סערה - הרי הזכרון הוא המצוקה שלו, הקושי המרכזי שלו בחיים, וכאן הוא עומד מול הפיתרון המובטח, מובטח, מובטח!!! ומנגד, כמה אחריות ועול ומסירות צריך כדי להיות בדרגת שומר עיניו בקדושה ובטהרה...

ההתלבטות ארכה דקות ארוכות, קרוב למחצית השעה. 'אני יכול לקבל על עצמי עכשיו שמירת עיניים מושלמת', אמר פנחס בלבד, 'אבל אני חייב לעמוד בזה, וזה לא הולך להיות קל בעולם של היום... והרי זה כל כך קשה, האם אני מסוגל? האם זה כדאי? האם אצליח לעמוד במשימה הזו?'

ההתלבטות היתה קשה, קורעת לב. הדבר משול לאדם טובע, שמישהו מושיט לו יד להצילו אך דורש סכום עתק בגין ההצלה שאין לו מהיכן לשלם... להתחייב לשמירת עיניים ולזכות בזכרון, או לוותר על הפתרון כי המשימה כה קשה?

הדילמה הוכרעה לבסוף, לטובת הצלת חייו, במשמעות הכי עמוקה של המילה. פנחס קיבל על עצמו במילים פשוטות וברורות: 'אני מקבל על עצמי לשמור עיני בקדושה ובטהרה מרגע זה ואילך', אמר בעיניים עצומות, ותוך סיפוק רב על ההחלטה האמיצה. 'עורני בראש עולם שאצליח לעמוד במשימה הזו ולשמור עיני בקדושה, וחכי לראות במימוש ההבטחה שלא אשכח דבר מלימודי! התחנן בדמעות שלישי...

כשהחלטה עברה לשלב היישום, גילה פנחס עד כמה היא קשה מצד אחד, אך ממלאת סיפוק ושמחה מהצד השני. זה לא קל להתמסר ליעד ללכת ברחוב בזהירות מתמדת, לא להביט בעיתון שספק אם רוח חכמים נוחה הימנו, לא לשאת עיניים לפרסומים נוצצת ולא ליפול במלכודת מראות אסורים מזדמנים...

אך הוא בחר להיאבק, בנחישות, בעוצמה, באומץ ובגבורה. לא ויתר, לא עשה קיצורי דרך, לא חיפש הנחות... גם אם היו מי שהביטו בו במבט מוזר, גם אם היה נראה לו שהוא בעצמו כבר מנוים - הוא לא ניסה להתחמק ולעגל פינות. הוא שומר את עיניו בלהט, ויהי מה!

חודשיים ימים של מאבק, בימי הקיץ בהם הנסיון קשה שבעתיים. חודשיים ימים של נסיון מתמיד ועקשני, בו היצר מנסה ומנסה, ופנחס הודף ודוחה. לכל אורך החודשיים הוא ניסה שוב ושוב לראות אם הסגולה כבר פועלת, ולא נואש גם כשראה שעדיין זכרונו מתעתע בו. אבל אחרי חודשיים קרה המפנה. שוב הוא למד עמוד גמרא, ושוב ניגש להיבחן. תחושה פנימית אמרה לו שמשוה השתנה...

התוצאות והתירו אותו הלום רעם. לראשונה בחייו, זכה לראות בשולי מבחן בכתב את הציון תשעים ושבעה אחוז! לראשונה בחייו זכרונו לא בגד בו, הוא זכר היטב את החומר וכתב אותו בנינוחות ובקלות! לראשונה בחייו השיג תוצאה שאפשר להתגאות בה!

מאותו יום ואילך, כל קשיי הזכרון שלו הפכו להיסטוריה רחוקה. ר' פנחס הפך לגאון, בחור שלומד ולא שוכח דבר מאותו יום שקיבל על עצמו משהו השתנה, והיום - כל מה שהוא לומד פעם אחת נקלט, מסתדר, נרשם, וזכור היטב...

הדלקת נרות שבת

א. בנות רווקות הסמוכות על שולחן הוריהן, אין עליהן כל חובה להדליק נרות שבת, ואם ברצונן להחמיר על עצמן ולהדליק נרות שבת בחדריהן, אסור להן לברך על הדלקת הנרות, אלא ישמעו הברכה מפי האם בעת שמדליקה בחדר האוכל, ולאחר שיענו אמן ידליקו בחדריהן בלי ברכה.

ב. כלה השובתה אצל חמותה. יכולה הכלה להדליק הנרות בברכה בחדר השינה שמייחדים עבורה, וחמותה תברך על ההדלקה שבחדר האוכל, והוא הדין לבת נשואה השובתה אצל אמה. (ואם חוזרים לבתיהם, ראה בסעיף הבא), וידקדקו הבת או הכלה לקחת עמהן נרות מהבית שלהן, כיוון שהנרות צריך שיהיו שלהן, או שההורים יקנו להן במתנה גמורה. וצריך שהנרות יהיו גדולים שידלקו עד בואם לחדר שינה לישון כדי שיהנו מאורם.

ג. הסועדים את סעודת ליל שבת בבית הוריהם או מכריהם וכדומה, וחוזרים אחר הסעודה לישון בביתם, אם יוצאים מהבית לפני פלג המנחה לא ידליקו נרות (אבל יכולים להדליק בלי ברכה), ואם יוצאים מהבית לאחר פלג המנחה (שעה ורבע לפני השקיעה), תדליק האשה את הנרות וברכה בביתה, ואחר כך ילכו לבית קרוביהם, וצריך שיהיו ביהנרות יהיו גדולים והיו דלוקים עד שיחזרו לביתם כדי שיהנו מהנרות. וישעמו איזה מאכל כגון עוגה או פירות וכיוצא בזה כדי שיהנו מהנרות.

ד. משפחות השובות בבתי הבראה או בבתי מלון וכיוצא בזה, ואוכלים בחדר האוכל הכללי וישנים כל המשפחה בחדר שהקצו להם, תדליק האשה נרות בחדר שינה המיוחד להם. וצריך שהנרות יהיו גדולים שיעור שכאשר יחזרו לחדרם יהיו דלוקים ויהנו לאורם. ואחת מהנשים תדליק בחדר האוכל בברכה, ואחר כך תדליק בחדר המיוחד לשינה בלי ברכה כיוון שכבר בירכה על ההדלקה שבחדר האוכל.

ה. בחורי ישיבה הדרים בפנימיה של הישיבה, וישנים שם כמה בחורים בחדר אחד, אחד הבחורים ידליק בברכה וחבריו ישמעו ויצאו ידי חובה, וכן בכל חדר וחדר ידליק אחד מהבחורים וחבריו ישמעו ויצאו ידי חובה. וצריך שהנרות יהיו גדולים שיעור שכאשר יחזרו לחדרם יהיו דלוקים ויהנו לאורם.

ו. אף מי שהוא נשוי ושובת לבדו בביתו, מפני שאשתו בבית חולים, או שנוסע לבדו לשבות באיזה מקום וכיוצא בזה, חייב להדליק נרות שבת בברכה במקום ששובת, אפילו שאשתו מדליקה גם היא נרות במקום שנמצאת בו. ואשה נשואה הנמצאת בבית חולים או בבית החלמה אם אוכלת ליד מטתה בחדרה, תדליק שם נרות בברכה, אפילו שבעלה כבר מדליק נרות בבית. ואם הקדימו אחרים והדליקו נרות בחדרה, אין לה להדליק שם בברכה. ואם הנהלת המקום מתנגדים שתדליק בחדרה, תדליק בברכה בחדר אוכל אם אוכלת שם, אבל אם קדמו והדליקו כבר בחדר אוכל, אין לה להדליק שם בברכה.

הקשור לרצון לגרום להם לעשות טוב. אב יכול ברגע נתון לטיול "מקל" ולא לץ את ילדו לשבת ולברך ברכת המזון בקול רם; הוא לא יצליח - בכל הכוח העומד לרשותו - להכריח את הילד לרצות לעשות את אשר הוא עושה. ומעשים הנעשים בלא לב, אינם מבטיחים המשך. על פי רוב, הם מבטיחים את ההיפך הגמור מה יקרה ביום שהאב "הגיבור" לא יהיה נוכח בשעת הארוחה? סביר להניח, שהילד ינצל את ההזדמנות כדי להמציא "ברכה מעין שוש" משלו...

רק אהבה וחביבה, יכולות לשמש ככלים ארויים להבעיר בלב הילד את התשוקה לעשיית הטוב. בלעדיו, לא נוכל לצפות לאהבת תורה ולחשק ללימוד. זאת, אף בשעה שנצליח לראות את הילד לומד ומביא ציונים טובים מה"חדר". העשייה העכשווית, אין לה קשר עם הרצון הפנימי של הילד, והיא מבטאת רק את פעולתם המכנית של האברים, שהוכרחו לעשות את אשר הם עושים. אם מבקשים אנו להנציח פעולות טובות ולהפוך אותן לקבועות, עלינו לזכור את דברי רבינו בחיי בהקדמתו לספרו "חובות הלבבות": "ידעתי דעת ברורה, כי חובות האיברים לא תשלמנה, כי אם ברצון הלב לעשותן ותאוות לבנו לפעול אותן..."

הי אומר: אין דרך לקיים מצוות כראוי תוך השלמת החובה המוטלת עלינו, אם לא נגייס את הלב ונבעיר בו תשוקה לכך.

לא נביט רק ברווח המיידי, אלא נזכור כי החשוב מכל הוא לעורר בילד את החשק לרצות ללמוד. להצית בו את החשק והרצון להרגיש מתיקות בתפילה, ולגרותו לחפוז בתשוקה עזה בקיום חסד עם זולתו.

תפקידם של הורים הוא, להאיר את הנתיב פני ילדיהם. וחובתנו כהורים להשיב את רגלינו אל הנתיב הסלול.

אך אם תהא גישתנו מושתת על אהבה והארת פנים-שיוקרנו מצדנו כלפי הילדים בכל עת מצוא, והם ירגישו זאת, וכמים הפנים אל הפנים, יאהבו אותנו- נשמח לגלות, כי לבם של ילדינו פתוח ואוזניהם כרויות לשמוע ולהקשיב, לא רק למסרים שנעביר להם בנוגע לחובתם בעולם, אלא גם לדברי מוסר שישמע מפיו בשעת הצורך.

או נהיה בטוחים יותר, שחינוכנו העכשווי ישא פירות לטווח רחוק, בבחינת "גם כי יזקין לא יסור ממנה"...

למאמרים נוספים של הרב אהרן פרידמן
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

חינוך ילדים הרב אהרן פרידמן

האם כפיה מביא לחינוך?!

בדיוק על אותו משקל, נסתכל על השקעתנו כהורים בחינוך ילדינו. נבין, כי את עיקר המאמץ אנו חייבים להפנות לרכישת לב הילד, לצורך המטרה שאנו מחנכים אותו לה. לא נוכל להסתפק במעשים חיוביים שהוא עושה רק כדי לברוח מעולו של איום או להינצל מפגיעתו של עונש. מעשים כאלו, גם אם בצורה החיצונית שלהם יש בהם כדי להרוות נחת ולהציג חזות של הצלחה, אינם פועלים מאומה בפני הילד ובמקרים רבים, אף פוגעים פגיעה אנושה ומכחידים כמעט לגמרי את שבבי הרצון. מעשה שנעשה בכפיה, מעשים הסיכויים שעוד ייעשה מתוך חשק.

אנו רואים את מעשיו החיוביים של הילד כביצי זהב בעלות ערך רב. אך לבו של הילד ורצונו לקיים מצוות, הוא הכח המוליד את המעשים. וכפי שאמרנו - באמצעות כפיה לא נצליח להשיגם. החפץ לעורר את לב ילדו ולהניעו לקיים מעשים טובים מעצמו - ובעיקר, לעורר בו רצון לבחור בטוב, לשעה שהוא עצמו נשטרך להחליט על מעשיו לטוב ולרע - בל יצפה שכפיה תניעהו לכך. הורים שישתמשו בכוח כדי "לסחוט" מילדים מעשים טובים בניגוד לרצונם, יצליחו אולי לצבור בסלם מספר ביצי זהב, כאן ועכשיו, אך יגרמו גם לשחיתות ה"תרנגולת" - לבו של הילד. כתוצאה מן השחיתות הכוחנית והכפייתית, יפתח הילד סלידה מהמעשים הטובים שהוכרח לבצע. בעתיד, כשרק יוכל, הוא ימעט מלבצעם.

החשבון הזה, חייב לעמוד לנגד עיניהם של הורים. כאשר יזכרו, שיחד עם עובדת היותם חזקים מול חולשת הילדים, אין כל סיכוי שהכח ישרת את חינוכם העתידי של הילדים - יבינו את מגבלות הכוח וימנעו מלעשות בו שימוש, בכל

אמונה ובטחון הרב ישראל לוגסי

בטחון - ידיעה אמיתית

מהות הבטחון בה' תלוי בב' ידיעות נחוצות. האחת בטחון בה' למצב ההוה בו נתון האדם, והשנית למצב העתידי - לקוות לטוב, ונבאה.

האחת, שיקבע האדם בלבו, בקביעה עמקה, ובהכרה ברורה ושרשית, שהנו תלוי אך ורק בה', ותלות זו תהא מוחשית באדם כאשר יאמין באמונה שלמה שפרנסתו, בריאותו, וזווגו, גזורים מה', ואין לשום כח בעולם לשנות את אשר ירצה ה', וכל הסבות הטבעיות שבעולם שדרכן האדם מקבל את שפעו לטוב, או את עושו לרע - אינן אלא שלוחי ה' לבצע את גזרת ה' שגזר על האדם, וכל ההוה הנעשה עמו אינו אלא מאת ה', ואפס זולתו, והיטיב לבאר זאת רבי אברהם בן הרמב"ם בספרו: "המספיק לעובדי ה'" שער הבטחון פרק א', ואלו דבריו:

הבטחון בה' יתעלה ויתברך שמו, הוא אחת המדות התרומיות, ואפלו יסוד מיסודות התורה, ולכן לא חלק על חיובו אף אחד ממוחקקי התורה, והוא שגזר על לשון הכלל ונטוע בלב יחיד סגולה, ספרי הנביאים מלאים אותו ופסוקי התורה מורים עליו. ודינו אם נזכיר את מאמרו (דברים ה, ג): "כי על כל מוצא פי ה' יהיה האדם."

וגם צוויו יתעלה, להמנע מזריעה וקצירה ולהפקיר את יבול הארץ בשנה השביעית ובשנת היובל, משתת על יסוד הבטחון, ומפרש בלשון התורה (ויקרא כה, כ-כא): "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו, וצוית את ברכתי לכם" וגו'.

רגע חושבים

הרב יהודה שמעוני

פנדה ברחובות רמת גן

האולטרא-סגולה, כששמע על הקרניים החדשות שהתגלו בצרפת, ושהסעירו את עולם המדע, נטש את כל עיסוקיו ובא לצרפת לחקור את התופעה.

מה הוא גילה?

לאחר שלושה שבועות של מחקר מעמיק ובלתי מתפשר הגיעה ווד למסקנה ברורה: **אין קרני אן**. אין! לא היה ולא נברא. לא משל ולא בדיחה. אין כאלה קרניים. וכל "התגליות" "המחקרים" ו"הנסויים" שהתגלו, לא היו אלא במוחם הקודח של החוקרים.

או כמו שהגדיר זאת רוברט ווד עצמו: "אותם חוקרים שקבעו את הממצאים, **השלו את עצמם** במונח זה או אחר וכל השינויים שראו, לא היה אלא פרי דמיונם".

כיצד מצליחים 120 מדענים למדוד דבר שאינו קיים??

ללמדנו – שאדם רואה את מה שהוא רוצה לראות!!

ותשמעו סיפור נוסף. לפני 40 שנה ברח מגן החיות של רוטרדם שבהולנד, פנדה מסוג נדיר. גן החיות פרסם ידיעה לעיתונות שכללה תיאור מפורט של הפנדה, בתקווה שמישהו יזהה אותו ויתקשר לדווח על מקום הימצאו.

תוך מספר ימים, אכן התקבלו למעלה ממאה דיווחים מתושבים אכפתיים שהעידו, כי ראו את הפנדה במקומות שונים בעיר.

היתה רק בעיה אחת.

זמן קצר לאחר שהידיעה שוחררה לתקשורת, הפנדה נמצא מת סמוך לגן החיות. כך שכל אותם מדווחים ערניים אולי ראו משהו, אבל בוודאי שלא "ראו" פנדה.

אז כיצד נאמין למה שאנו רואים ושומעים? על כך במאמר הבא.

הרב יהודה שמעוני מגיד שיעור בישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

ב-1895 גילה החוקר הגרמני וילהלם נטגן, את **קרני הונטגן**. מאחר שנטגן תהה על מהותה של קרינה זו, ולא ידע מה פשרה, הוא קרא לה קרני X (קרני איקס) וברבות הימים נקראה קרינה זו על שמו.

ב-1901 קיבל נטגן את פרס נובל הראשון בהיסטוריה לפיזיקה על תגליתו. תגלית המשמשת את האנושות בתחומים רבים ובעיקר בתחום הרפואה כידוע.

ב-1903 פשטה הידיעה בקרב מדעני צרפת בדבר גילוי סוג חדש של קרינה. ונה בלונדלוט, אחד הפיזיקאים המפורסמים של אותה תקופה, גילה קרינה זו וקרא לה **קרני N** (קרני אן), כהוקרה לעיר בה התגלתה – Nancy (ננסי).

בלונדלוט הבחין כי הקרינה גורמת להתפרקות חשמליות שהיא עוברת דרכן להראות בהירות יותר. הוא ביצע שלל מדידות וניסויים לאפיין את מהותה של הקרינה.

עד מהרה התגלו מקורות שונים שפולטים קרניים אלה, גלאים שונים שיכולים לגלות אותה, וחומרים שונים שמעבירים או חוסמים אותה.

חוקרים רבים החלו להתנסות אחר הקרינה החדשה, וגילו שלל תופעות מדהימות. כך למשל אוגוסטין צ'רפטייר פרופסור מכובד לביופיזיקה בבית הספר לרפואה, גילה כי ארנבות וצפרדעים פולטים קרינת אן ברמה גבוהה. ויש עצמים שפולטים אותה ויש שלא, לדוגמא, שרירים פולטים אותה וגידים לא פולטים קרינת אן.

המחקרים הסתעפו וגילו שלקרני האן יש השפעה גדולה על מהלך חיינו. וכי חשיפה לקרני אן מגבירה את חוש הראיה, השמיעה והריח.

כמות התגליות שהצטברה סביב קרני האן היתה כה רבה, עד כי נדרשו 60 עמודים רק כדי למנות את התופעות השונות שהתגלו. בסה"כ התפרסמו בנושא כ-300 מאמרים ע"י 120 מדענים.

רוברט ווד, פיזיקאי אמריקאי שהתפרסם בעיקר בזכות חקר הקרינה

קבעת עיתנים לתורה?

אור החיים הקדוש
פירוש אור החיים על התורה
בכל מוצ"ש בשעה 22:00

הדרשה השבועית

בכל יום רביעי בשעה 22:00
רחוב במכבים 108 בני ברק
ניתן לצפות באתר הישיבה Rabenu.com
ובערוצי הלווין

שיעור שבועי
מוסר | יהדות | הלכה
בכל יום שני בשעה 20:00

חשוב לדעת!

ניתן לצפות בכל הדרשות של הר"ג דניאל זר שליט"א באתר הישיבה "אור דוד" ובמגוון רחב של רבנים נוספים בכל הנושאים